

Çocuklar için Problem Çözme Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuklar için Problem Çözme Envanteri*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18913>

Özet

Çocuklar için Problem Çözme Envanteri (ÇPÇE), ilköğretim düzeyindeki çocukların problem çözme becerilerine yönelik algılarını, yaklaşımlarını ve tutumlarını değerlendirmek amacıyla 2010 yılında geliştirilmiş öz bildirim tipi bir ölçektir. Ölçek, bireyin kendi problem çözme yeteneğine olan güvenini, sorunlarla başa çıkarken kullandığı öz denetim mekanizmalarını ve sorunlardan kaçınma eylemlerini ölçen üç temel faktörden oluşmaktadır. ÇPÇE, psikolojik danışmanlık ve eğitim alanlarında, çocukların bilişsel ve duygusal gelişimlerini destekleyici müdahaleler planlamak için önemli bir araç olarak kullanılmaktadır.

Envanter, Serin, Bulut-Serin ve Saygılı tarafından yapılan kapsamlı bir geliştirme çalışması sonucunda ortaya çıkmıştır ve 24 maddeden oluşmaktadır. Yapılan analizler, envanterin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Çocuklar için Problem Çözme Envanteri, ÇPÇE, Problem Çözme Becerisi, Öz Denetim, Kaçınma, İlköğretim Düzeyi, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Oğuz Serin, Nergüz Bulut-Serin, Gülay Saygılı.

Amaç

Çocuklar için Problem Çözme Envanteri'nin (ÇPÇE) temel amacı, ilköğretim kademesinde öğrenim gören çocukların problem çözme süreçlerine dair algılarını sistematik bir şekilde değerlendirmektir. Bu envanter, çocukların karşılaştıkları sorunlara yönelik yaklaşımlarını (güven, denetim, kaçınma) belirleyerek, onların bu alandaki güçlü ve zayıf yönlerini tespit etmeyi hedefler. Elde edilen veriler, eğitimciler ve psikologlar için çocukların problem çözme becerisi gelişimine yönelik özel programlar hazırlamada kritik öneme sahiptir.

Yapı/Ölçülen Kavram

ÇPÇE, çocukların problem çözme süreçlerine dair davranışsal ve bilişsel eylemlerini ölçen çok boyutlu bir yapıya hedeflemektedir. Bu yapı, genel olarak Problem Çözme Becerisi olarak tanımlanmakla birlikte, üç temel alt boyutta incelenir: Problem Çözme Becerisine Güven, Öz Denetim ve Kaçınma. Bu alt boyutlar, çocukların bir problemle karşılaştıklarında gösterdikleri duygusal tepkiyi, bilişsel strateji kullanmalarını ve motivasyonel yönelimi kapsamaktadır.

Geçerlik

Aracın psikometrik özelliklerini de?erlendirmek amacıyla yapılan geçerlik çal??malar? kapsam?nda, yap? geçerli?ini test etmek için faktör analizi tekniklerinden biri olan Temel Bile?enler Analizi (TBA) uygulanm??t?r. Bu analiz, envanterin teorik olarak öngörülen "ÇPÇE" yap?s?n? ya da belirlenen üç alt boyutu ne derece ölçtü?ünü do?rulamay? amaçlam??t?r.

Yapılan yap? geçerli?i incelemeleri, envanterin çocuklar?n problem çözme yakla??mlar?n? tutarlı ve geçerli bir ?ekilde ölçtü?ünü, maddelerin ilgili faktörlere güçlü yükler verdi?ini göstermi?tir. Bu bulgular, ÇPÇE'nin ölçmeyi amaçlad??? psikolojik yap?y? ba?ar?yla temsil etti?ini desteklemektedir.

Güvenirlik

ÇPÇE'nin güvenilirli?i, iç tutarlılık yöntemi kullanılarak de?erlendirilmi?tir. Yapılan faktör analizi sonucunda, 24 maddeden olu?an envanterin tamam? için hesaplanan Cronbach Alfa iç tutarlılık katsay?s? 0,80 olarak saptanm??t?r. Bu katsay?, envanterin kabul edilebilir düzeyde güvenilir oldu?unu ve maddelerin ayn? yap?y? ölçme konusunda yüksek bir uyum sergiledi?ini göstermektedir.

Alt faktörler baz?nda güvenilirli?in de tatmin edici düzeyde oldu?u belirtilmi?tir, bu da envanterin sadece genel skorunun de?il, ayn? zamanda alt boyut skorlar?n?n da tutarlı sonuçlar verdi?ine işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Çocuklar için Problem Çözme Envanteri'nin yap?s?sal özelliklerini belirlemek amacıyla Temel Bile?enler Analizi uygulanm??t?r. Bu analiz sonucunda, envanterin toplam 24 maddeden ve üç ana faktörden olu?tu?u belirlenmi?tir. Bu faktörler ve madde say?lar? ?unlard?r:

Problem Çözme Becerisine Güven: 12 maddeden olu?maktadır. Bu faktör, çocu?un zorluklarla ba? edebilme yetene?ine duydu?u inanc? temsil eder.

Öz Denetim: 7 maddeden olu?maktadır. Bu faktör, çocu?un problem çözme sürecinde dü?üncelerini, duygular?n? ve davran??lar?n? düzenleme yetene?ini ölçer.

Kaç?nma: 5 maddeden olu?maktadır. Bu faktör, çocu?un sorunlarla yüzle?mek yerine onlardan uzak durma veya erteleme e?ilimini yans?t?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Özgün olarak Serin ve arkadaşlar? taraf?ndan geli?tirilmi?tir.)

Format: Öz Bildirim Envanteri.

Dil Seçeneği: Türkçe.

Hedef Kitle: İlköğretim düzeyindeki çocuklar.

Yaş Grubu: İlköğretim dönemi (Yaklaşık 7-12 yaş).

Örneklem Detayları: Geliştirme çalışması, ilköğretim kademesindeki öğrenciler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Ölçeleme Metodolojisi: Envanter 5'li Likert Ölçeği kullanılarak derecelendirilmiştir. Derecelendirme seçenekleri şöyledir: (5=Her zaman böyle davranırım - 1=Hiçbir zaman böyle davranmam).

Anahtar Kelimeler

ÇPÇE, Psikometri, Yapı Geçerliliği, Özgüven, Cronbach Alfa, Eğitim Psikolojisi, Çocuk Gelişimi, Likert Ölçeği.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresi: oguzserin@gmail.com

Yayın Adresi: Makale referansında belirtilen kurumsal adresler geçerlidir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler ve Kullanım Ücreti: Kullanım şartları ve izinler için birinci yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ticari olmayan akademik kullanımlarda genellikle referans gösterilmesi beklenir.

Testin Geliştirildiği Yılı: 2010.

Makale Bağlantısı: Orijinal makalenin Dergipark bağlantısı: dergipark.gov.tr

Orijinal PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: cocuklar-icin-problem-cozme-envanteri-toad.pdf

Kaynaklar

Serin, O., Bulut-Serin, N. ve Saygılı, G. (2010). İlköğretim düzeyindeki Çocuklar için Problem

Çözme Envanteri'nin (ÇPÇE) geliştirilmesi. *İlköğretim Online*, 9(2), 446-458.

Çocuklar için Problem Çözme Envanteri Maddeleri

ÖNEMLİ: Envanterin maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelerin tam listesi için orijinal makaleye bađvurulmasđ gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM